

سایت کنکوری ها

www.konkuryha.ir

دانلود سوالات و پاسخ تشریحی کنکور سراسری تمامی رشته ها

دانلود رایگان برترین جزوات آموزشی از اساتید برتر کشور

دانلود سوالات و پاسخ تشریحی کنکورهای آزمایشی

گاج، قلمچی، گزینه دو، سنجش و...

دانلود برنامه های فرصت برابر

منتظر خدمات جدید سایت باشید

دستم

قواعد

بخش اول: هستثنی

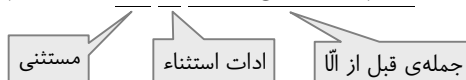
در این درس شما با قواعد و نکات مستثنی در زبان عرب آشنا خواهید شد. مانند دروس پیش ابتدا گریزی به زبان خودمان می‌زنیم. گاهی اوقات یک خبر و حکمی درباره‌ی یک مجموعه (افراد، اشیاء و ...) می‌دهیم اما در ادامه یک یا چند نفر را از آن خبر یا حکم جدا می‌کنیم. این کار با اسلوب استثناء امکان‌پذیر است. مانند: همه آمدند جز علی. ابتدا خبر از آمدن همه می‌دهیم ولی در ادامه علی را از آن جدا (مستثنی) می‌کنیم. حالا به چند نمونه از اسلوب استثناء در ادب پارسی توجه کنید:

- هیچ سدی نظاره‌ی مرا محدود نمی‌کند، جز دامنه‌ی بیکران افق، جز چند تکه ابرهای شبه‌گون. (سعید نفیسی، فرنگیس)
- دوست دارم که کست دوست ندارد جز من / حیف باشد که تو در خاطر اغیار آیی (سعدی)
- ادات یا حروف استثنا در زبان فارسی غالباً جز، مگر، غیر می‌باشد. البته اِلَّا نیز که حرف اصلی استثناء در زبان عربی است در زبان خودمان هم مشاهده می‌شود. این هم یک بیت از شاعری گمنام:
- هر غنچه که گل گشت دگر غنچه نگردد / اِلَّا دو لب یار، گهی غنچه گهی گل!

حالا با این دیباچه به بررسی قواعد مستثنی در زبان عربی می‌پردازیم، یک بهت بسیار استثنایی!!

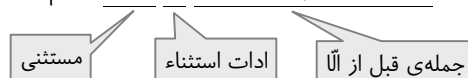
مُستثنی: اسمی است که پس از حرف اِلَّا (ادات اصلی استثناء) می‌آید و بیانگر آن است که این اسم، جدا از خبر یا حکمی است که در جمله‌ی قبل از اِلَّا آمده‌است.

- حَضَرَ الطُّلَابُ فِي الصَّفِّ اِلَّا عَلِيًّا (دانش‌آموزان به جز علی در کلاس حاضر شدند)

جمله‌ی قبل از اِلَّا خبر و حکمی بر آمدن تمام دانش‌آموزان می‌دهد، اما اسم بعد از اِلَّا نشان می‌دهد که علی جدای از خبر جمله‌ی قبل است و خبر جمله‌ی قبل (آمدن دانش‌آموزان) شامل علی نمی‌شود. مثالی دیگر:

- وَصَلَ الْمُسَافِرُونَ سَالِمِينَ اِلَّا وَاحِدًا مِنْهُمْ (تمام مسافران سالم رسیدند جز یک نفر از آنان)

ارکان اصلی اسلوب استثناء: هر اسلوب استثنایی شامل ۳ رکن اصلی می‌باشد:

۱) **مُستثنی:** مستثنی لغتاً یعنی آنچه که استثناء و جدا شده است و در اصطلاح، اسمی است که پس از اِلَّا می‌آید و نشان‌دهنده‌ی این است که جدای از حکم و خبر جمله‌ی قبل از اِلَّا است.

۲) **آدات (حروف) استثناء:** چند حرف استثنا در زبان عرب رایج است مانند: **إِلَّا**، **غَيْرَ**، **سِوَى** و ... که مهم‌ترین آن‌ها **إِلَّا** است و شما دانش‌آموزان فقط مستثنی با **إِلَّا** را باید یاد بگیرید. آدات استثناء بین مستثنی و مستثنی‌منه می‌آید.

۳) **مُستثنی‌منه:** اسمی است که در جمله‌ی قبل از **إِلَّا** می‌آید و نشان‌دهنده‌ی مجموعه یا گروهی است که خبر و حکمی بر آن‌ها داده‌می‌شود و مستثنی قسمتی از آن است که از آن خارج می‌شود.

مُستثنی‌منه + **إِلَّا** + مُستثنی

- نَجَحَ أَصْدِقَائِي فِي الْإِمْتِحَانَاتِ **إِلَّا** سَعِيداً (تمام دوستانم به جز سعید در امتحانات موفق شدند)

- بدیهی است که **مُستثنی‌منه** باید از نظر کمّی بزرگتر و عام‌تر از **مُستثنی** باشد.

- در ادامه‌ی مطالب خواهید دید که گاهی اوقات **مُستثنی‌منه** محذوف است و قبل از **إِلَّا** ذکر نمی‌شود.

- لازم به ذکر است که از نظر نحوی و اعرابی (ترکیب)، **مُستثنی‌منه** در جمله نقش محسوب نمی‌شود ولی **مُستثنی** [البته اگر **مُستثنی‌منه** تامّ باشد (در ادامه می‌خوانید)] یک نقش در جمله محسوب شده و باید در هنگام اعراب جمله به آن اشاره کرد.

انواع مُستثنی: همان‌طور که در نکته‌ی ۲ بیان شد، گاهی اوقات **مُستثنی‌منه** قبل از **إِلَّا** محذوف است و نمی‌آید. با توجه به بودن یا نبودن **مُستثنی‌منه** قبل از **إِلَّا**، **مُستثنی** به ۲ نوع اصلی تقسیم می‌شود:

۱) **مُستثنای تامّ**

۲) **مُستثنای مفرّغ**

۱) **مُستثنای تامّ:** در این نوع **مُستثنی**، قبل از **إِلَّا** **مُستثنی‌منه** وجود دارد و ذکر می‌شود. در **مُستثنای تامّ** جمله‌ی قبل از **إِلَّا** دارای معنایی کامل و بدون ابهام است. مثال:

- أَفْهَمُ الْقَوَاعِدَ الْعَرَبِيَّةَ كُلَّهَا **إِلَّا** قَوَاعِدَ الْإِعْلَالِ (تمام قواعد عربی را به جز قواعد اعلال می‌فهمم)

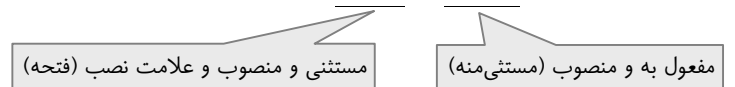

همان‌طور که ملاحظه می‌کنید با فرض حذف «**إِلَّا قَوَاعِدَ الْإِعْلَالِ**» جمله معنایی کامل دارد.

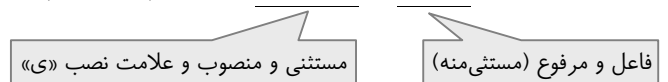
مُستثنای تامّ در جمله یک نقش محسوب می‌شود و همیشه منصوب است (اعراب آن نصب است).

- قَرَأْتُ الصُّحُفَ **إِلَّا** صَحِيفَةً (روزنامه‌ها را به جز یک روزنامه خواندم)

- فاز التلاميذ **إِلَّا** الْمُتَكَاسِلِينَ (دانش‌آموزان به جز تنبل‌ها موفق شدند)

۲) **مُسْتَثْنَاي مَفْرَعٍ**: در این نوع مستثنی، مستثنی‌منه قبل از **إِلَّا** ذکر نمی‌شود و محذوف است. مهم‌ترین مشخصه‌ی این نوع مستثنی این است که جمله‌ی قبل از **إِلَّا** معنایی ناقص دارد که فقط با اسم بعد از **إِلَّا** (مستثنی) کامل می‌شود؛ مانند:
- **لَا يَنْجَحُ فِي امْتِحَانَاتِ آخِرِ السَّنَةِ إِلَّا الْمُجْتَهِدُونَ** (در امتحانات آخر سال موفق نمی‌شود مگر افراد کوشا)

مستثنای مفرغ و فاعل و مرفوع

جمله‌ی قبل از **إِلَّا** بدون مستثنی‌منه

اگر از جمله‌ی بالا «**إِلَّا الْمُجْتَهِدُونَ**» حذف شود، به این صورت درمی‌آید:

- **لَا يَنْجَحُ فِي امْتِحَانَاتِ آخِرِ السَّنَةِ** (موفق نمی‌شود در امتحانات پایان سال)

این جمله ناقص است، چه کسی موفق نمی‌شود؟ فاعل جمله مشخص نیست. در واقع به دلیل نبود مستثنی‌منه در جمله‌ی قبل از **إِلَّا**، جمله ناقص بوده و با اسم بعد از **إِلَّا** کامل می‌شود. بنابراین یکی از راه‌های تشخیص مستثنای مفرغ از تام، این است که اگر جمله‌ی قبل از **إِلَّا** معنایی کامل داشت، مستثنی، تام و اگر ناقص بود مستثنی، مفرغ است.

اعراب مستثنای مفرغ: مستثنای مفرغ بر خلاف مستثنای تام از نقش‌های کلمه در جمله محسوب نمی‌شود و نقش آن بستگی به نقشی دارد که جمله‌ی قبل از **إِلَّا** به آن نیازمند است. برای تشخیص نقش مستثنای مفرغ ابتدا فرض می‌کنیم که **إِلَّا** در جمله وجود ندارد، و با این فرض نقش مستثنی را در جمله مشخص می‌کنیم.

- ما رأيتُ **إِلَّا** مُحَمَّدًا ← فرض حذف **إِلَّا** ← ما رأيتُ مُحَمَّدًا ← برگرداندن **إِلَّا** ← ما رأيتُ **إِلَّا** مُحَمَّدًا
مستثنی مفرغ   مفعول به و منصوب   مستثنای مفرغ و مفعول به و منصوب

(ندیدم جز محمد را / فقط محمد را دیدم)

- لم يبقَ في الدَّارِ **إِلَّا** الْخَادِمُ ← فرض حذف **إِلَّا** ← لم يبقَ في الدَّارِ الْخَادِمُ ← برگرداندن **إِلَّا** ← لم يبقَ في الدَّارِ **إِلَّا** الْخَادِمُ
مستثنی مفرغ   فاعل و مرفوع   مستثنای مفرغ و فاعل و مرفوع

(نماند در خانه جز خدمت‌کار / فقط خدمت‌کار در خانه ماند)

- لا أُحِبُّ **إِلَّا** الصَّدَقَ ← فرض حذف **إِلَّا** ← لا أُحِبُّ الصَّدَقَ ← برگرداندن **إِلَّا** ← لا أُحِبُّ **إِلَّا** الصَّدَقَ
مستثنای مفرغ   مفعول به و منصوب   مستثنای مفرغ و مفعول به و منصوب

(دوست ندارم جز راستگویی را / فقط راستگویی را دوست دارم)

همان‌طور که ملاحظه می‌کنید این روش تنها برای فهم نقش مستثنای مفرغ است و از نظر معنایی درست نمی‌باشد. با تمرین و مطالعه‌ی مثال‌های بیشتر به راحتی نوع مستثنی (تام یا مفرغ بودن) و نقش مستثنای مفرغ را متوجه خواهید شد.

جملاتی که در آن مستثنای مفرغ وجود دارد، حتماً یا منفی‌اند یا استفهامی. اما جملاتی که دارای مستثنای تام باشند می‌توانند مثبت، منفی و یا استفهامی باشند.

ترجمه‌ی اسلوب استثنا از عربی به فارسی: در ترجمه‌ی اسلوب استثناء به زبان فارسی باید به چند نکته توجه کنیم:

۱) در ترجمه‌ی مستثنای تامّ از واژه‌هایی مثل «به‌جز ... مگر ... غیر از ...» برای ترجمه‌ی ادات استثنا استفاده می‌شود. هم‌چنین می‌توان قبل از مستثنای منه از واژه‌هایی مثل «تمام ... همگی ...» استفاده کنیم.
- إِسْتَشِيرِ النَّاسَ إِلَّا الْجَبْنَاءَ: با (تمام) مردم به جز ترسوها مشورت کن.

۲) در استثنای مفرغ می‌توان جمله را به دو صورت ترجمه کرد: اول: فعل جمله منفی ترجمه شود و از واژه‌های «به‌جز ...» غیر از ...» در ترجمه‌ی إِلَّا استفاده شود. دوم: جمله به صورت مثبت ترجمه شود و در این هنگام باید از واژه‌ی «فقط» استفاده شود. توجه کنید که ترجمه‌ی مستثنی مفرغ به صورت دوم (مثبت و تأکیدی) بهتر و شیواتر است.

در زندگی به جز یک آرزو ندارم. }
- لَيْسَ لِي فِي الْحَيَاةِ إِلَّا أَمَلٌ وَاحِدٌ }
در زندگی فقط یک آرزو دارم.

این بخش از درس تمام شد. درس قبلی ساده‌ای بود، نه؟ حالا برویم سراغ تمرین‌ها تا مطالب درست یا بیافتد.

تمرین کوتاه

التمرین الأول: عَيْنِ الْمُسْتَثْنَى وَ الْمُسْتَثْنَى مِنْهُ (إِنْ كَانَ مَوْجُودًا) وَ أَعْرَبْهَا:

- ۱- ﴿ فَجَنَيْنَاهُ وَ أَهْلَهُ أَجْمَعِينَ إِلَّا عَجُوزًا ﴾
- ۲- لَا يَقُورُ النَّاسُ فِي حَيَاتِهِمْ إِلَّا الْمُجَدِّينَ مِنْهُمْ
- ۳- بَرَأَ الْقَاضِي الْمُتَّهِمِينَ إِلَّا مُتَّهِمًا
- ۴) الْمُسْتَعْمَرُونَ لَا يُرِيدُونَ إِلَّا نَهْبَ ثَرَوَاتِنَا
- ۵) لَا يَصْبِرُ عَلَى مَرَارَةِ الْحَقِّ إِلَّا مَنْ عَرَفَ حَلَاوَةَ عَاقِبَتِهِ

السؤال الثاني: إِمْلَأِ الْفِرَاغَ بِالْكَلِمَةِ الْمُنَاسِبَةِ:

- ۱- هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا ..... (الإحسان، الإحسان)
- ۲- حَضَرَ الطَّلِبَةُ إِلَّا ..... (طالباً، طالب، طالب)
- ۳- لَا تَعْبُدُوا إِلَّا ..... (اللّه، اللّه، الله)
- ۴- مَا كُنْتُمْ إِلَّا ..... (خاشعون، خاشعين)
- ۵- لَمْ يَخْضُرْ مِنَ الضِّيُوفِ إِلَّا ..... (أخاك، أخوك، أخيك)

التمرین الثالث: تَرَجِّمَ مَا يَلِي:

- ۱- كُلُّ شَيْءٍ يَرْخُصُ إِذَا كَثُرَ إِلَّا الْأَدَبَ
- ۲- لَنْ يَنْتَصِرَ إِلَّا الْحَقُّ

پاسخ:

- ۱) تمرین اول: عجزاً مستثنای تامّ و منصوب، مستثنی منه: أهله
- ۲) المجدّین مستثنای تامّ و منصوب به «ی»، مستثنی منه: الناس
- ۳) متّهماً مستثنای تامّ و منصوب به فتحه، مستثنی منه: المتّهمین
- ۴) نهب مستثنای مفرّغ و مفعول به برای فعل یریدون، مستثنی منه: محذوف
- ۵) من مستثنای مفرّغ و فاعل و محلاً مرفوع، مستثنی منه: محذوف

تمرین دوم: ۱) الإحسان درست است: مستثنای مفرغ در نقش خبر و مرفوع. جمله‌ی قبل از إلاً نیاز به خبر دارد.
۲) جمله‌ی قبل از إلاً معنای کامل دارد. الطلبة که جمع مکسر طالب است، مستثنای مفرغ است. بنابراین بعد از إلاً باید طالباً بیاید.

۳) الله صحیح است. چرا؟

۴) در جای خالی باید خاشعین بنشینند. چون جمله‌ی ما کنتم نیاز به خبر کان دارد.

۵) با توجه به این که جمله‌ی قبل از إلاً معنای کامل ندارد و فاعل آن مشخص نیست، بعد از إلاً فاعل می‌آید: أخوک.
مستثنای مفرغ و فاعل و مرفوع

تمرین سوم: ۱) هر چیزی هنگامی که زیاد شود ارزان می‌شود به جز ادب.
۲) فقط (تنها) حق پیروز خواهد شد.

تمرین‌های تألیفی

✓ التمرین الأول

عین المستثنی و المستثنی منه (إن كان موجودا) و بین نوع المُستثنی (تام، مُفرغ): (مستثنی و مستثنی منه در صورت وجود) را معین و نوع مستثنی (تام، مفرغ) را مشخص کن

- ۱- ﴿الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ﴾^۱ [احزاب: آیهی ۳۹]
- ۲- ﴿فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ إِلَّا إِبْلِيسَ﴾^۲ [حجر: آیهی ۳۰، ۳۱]
- ۳- ﴿وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ﴾^۳ [نساء: آیهی ۱۷۱]
- ۴- قال الإمام عليُّ عليه السلام: لا يَرْجُونَ أَحَدًا إِلَّا رَبَّهُ و لا يَخَافَنَّ إِلَّا ذَنْبَهُ.
- ۵- لم تَجِدْ لها سبيلاً إلى الخِلاصِ إِلَّا سبيلَ الإِنْتِحارِ^۴. (المنفلوطي)
- ۶- ليس لي في الحياةِ إِلَّا أملٌ واحدٌ. (المنفلوطي)
- ۷- نحنُ لا نرى إِلَّا ما^۵ ظَهَرَ في سبيلِ سَيْرِنا و لا نسمعُ إِلَّا أصواتاً تُخيفُنا^۶. (جبران خليل جبران)
- ۸- لِكُلِّ داءٍ دواءٌ إِلَّا الحماقةَ. (ضرب المثل)
- ۹- لن نَتَمَنَّى إِلَّا ما اختارَ^۷ اللهُ لنا.
- ۱۰- لا يَكُنْمُ السِّرَّ إِلَّا ذوتقة.
- ۱۱- ما عُوِيبَ إِلَّا المُذنبُ.

✓ التمرین الثاني

إملاً الفراغ بمستثنى مناسبٍ مما بين القوسين: (جای خالی را با مستثنای مناسبی که در پرانتز آمده پر کن.)

- ۱- تَقَدَّمَ^{۱۱} التلاميذُ في دروسهم إِلَّا ..... (طالباً، طُلاب، طَلَّاب)
- ۲- لا أختارُ^{۱۲} من الفواكهِ إِلَّا ..... (التفاح، التفاح، تفاح)

- ۱- «همان کسانی که پیام‌های خدا را ابلاغ می‌کنند و از او می‌ترسند و از هیچ‌کس جز خدا بیم ندارند»
- ۲- «پس فرشتگان همگی یکسره سجده کردند جز ابلیس»
- ۳- «و درباره‌ی خدا جز (سخن) حق مگویند»
- ۴- هرگز نباید امیدوار باشد
- ۵- خودکشی
- ۶- آرزو
- ۷- آنچه که
- ۸- ما را می‌ترساند
- ۹- دردی
- ۱۰- انتخاب کرده‌است
- ۱۱- پیشرفت کردند
- ۱۲- انتخاب نمی‌کنم

- ۳- رُزْنَا مُدْنَ اِبرَانَ الْجَمِيلَةَ اِلَّا ..... (اصفهان، اصفهاناً، اصفهان)
- ۴- لَا يَعْلَمُ الْغَيْبَ اِلَّا ..... (اللَّهُ، اللَّهُ، اللَّهُ)
- ۵- اُحِبُّ النَّاسَ كُلَّهُمْ اِلَّا ..... (المغرورون، المغرورات، المغرور)
- ۶- مَا نُمْتُ اللَّيْلَ اِلَّا ..... (قليلًا، قليل، القليل)
- ۷- لَنْ يَتَخَلَّفَ عَنِ الْجِهَادِ اِلَّا ..... (المَرَضَى، المريض، مريضاً)
- ۸- مَا اشْتَرَكْتُ فِي الْمُسَابَقَاتِ اِلَّا ..... (المسابقة، مسابقة، مسابقة)
- ۹- وَصَلَ الْقَضَاتُ اِلَى الْمَحْكَمَةِ اِلَّا ..... (قاض، قاضياً، القاضى)

التمرين الثالث

غَيِّرِ الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةَ بِاسْلُوبِ اسْتِثْنَاءٍ مَنَاسِبٍ عَلَى شَكْلِ الْمَثَالِ الْأَوَّلِ. (عبارات زیر را با اسلوب مناسب استثناء مانند مثال اول تغییر بده)

- ۱- حَفِظْتُ الدَّرُوسَ وَ بَقِيتُ دَرَسٌ ← حَفِظْتُ الدَّرُوسَ اِلَّا دَرَسًا.
- ۲- حَضَرَ الطَّلَابُ فِي الصَّفِّ وَ لَمْ يَحْضُرْ طَالِبَانِ ←
- ۳- اَثْمَرْتُ اشْجَارَ الْمَزْرَعَةِ كُلُّهَا وَ لَمْ يُثْمِرِ الْعَنْبُ ←
- ۴- اَعَادَتُ زَيْنَبُ مَا اسْتَعَارَتْ^۲ مِنْ مَكْتَبَةِ الْمَدْرَسَةِ وَ لَمْ تُعِدْ كِتَابَيْنِ ←
- ۵- لَمْ يَنْجَحْ عَلِيٌّ فِي الْإِمْتِحَانَاتِ وَ قَدْ نَجَحَ جَمِيعُ أَصْدِقَائِهِ ←

التمرين الرابع

صَحِّحِ الْأَخْطَاءَ: (غلطها را تصحيح كن)

- ۱- غَرَسْتُ الْأَشْجَارَ اِلَّا شَجْرَةً.
- ۲- لَمْ أَقْرَأْ اِلَّا وَرَقَتَانِ.
- ۳- أَسْرَعَ الْمُتَسَابِقُونَ اِلَّا اِحْمَدًا.
- ۴- لَا يَسْعَى فِي طَلِبِ الْعِلْمِ اِلَّا الْعَاقِلَ.
- ۵- لَا أُحِبُّ طَرِيقًا اِلَّا طَرِيقَ الْهُدَى.
- ۶- يُضَيِّعُ النَّاسُ اَوْقَاتِهِمْ اِلَّا اَصْحَابُ الْأَخْلَاقِ الْكَرِيمَةِ.

التمرين الخامس

إقرأ النصَّ التَّالِيَّ و أجب الأسئلة. (متن زیر را بخوان و به سوالات پاسخ بده).
فِي الْأُسْبُوعِ الْمَاضِي إِحْتَرَقَ^١ أَحَدُ الْمَنَازِلِ فِي شَارِعِنَا عِنْدَ الْغُرُوبِ. فَسَمِعْنَا صَوْتَ الْأَطْفَالِ وَالنِّسَاءِ يَهْتَفُونَ^٢ «الْحَرِيقُ، الْحَرِيقُ»^٣
فَخَرَجَ النَّاسُ مِنْ بَيْوتِهِمْ إِلَّا الْقَلِيلَ مِنْهُمْ. ثُمَّ دَخَلَ الشَّبَابُ إِلَى الْبَيْتِ إِلَّا شَابًا عَادَ لِيَتَّصِلَ بِرِجَالِ الْإِطْفَاءِ (مأموران آتش‌نشانی) و
حِينَ دَخَلَ الشَّبَابُ الْمَنْزِلَ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا النِّسَاءَ وَالْأَطْفَالَ. فَسَاعَدُوا النِّسَاءَ وَانْقَذُوا^٤ الْأَطْفَالَ إِلَّا طِفْلَيْنِ كَانَا نَائِمِينَ وَفِي هَذَا
الْإِحْتِرَاقِ لَمْ يُصَبِّ إِلَّا طِفْلَانِ صَغِيرَانِ.

١) لماذا دخل الشباب البيت إلا واحداً منهم؟

٢) هل ساعد الشَّبابُ النِّسَاءَ وَالْأَطْفَالَ؟

٣) أَعْرِبِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

الماضي:	عند:	يَهْتَفُونَ:	القليل:
شَابًا:	النساء:	الأطفال:	طفلين:
طفلان:	صغيران:		

التمرين السادس

للإعرابِ وَالتَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ.

١) مَا نَجَا رُكَّابُ السَّفِينَةِ إِلَّا وَاحِدًا

الكلمة	التحليل الصرفي	الإعراب
نَجَا		
رُكَّاب		
السَّفِينَةِ		
وَاحِدًا		

٢) لَا يُعَاقِبُ اللَّهُ إِلَّا الْمَذْنِبَ.

الكلمة	التحليل الصرفي	الإعراب
يُعَاقِبُ		
اللَّهِ		
الْمَذْنِبَ		

١- آتش گرفت

٢- فریاد می زدند

٣- آتش! آتش!

٤- نجات دادند

۳) لا يَنْجَحُ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ إِلَّا الْمُجِدُّونَ.

الإعراب	التحليل الصرفي	الكلمة
		يَنْجَحُ
		هذه
		المُجِدُّونَ

التمرين السابع

ترجم العبارات التالية إلى الفارسية: (عبارات زیر را به فارسی ترجمه کن.)

- ۱- قَدْ يَضُرُّ الشَّيْءُ تَرْجُو نَفْعَهُ / رَبِّ ضَمَّانَ بَصَقُوا الْمَاءَ عَصًا
- ۲- يجب أن نَدَعِ الحِرْصَ فِي حَيَاتِنَا حَتَّى نَعِيشَ سَعْدَاءَ!
- ۳- يا شَابُّ، اِغْتَنِمِ مِنْ عَمْرِكَ اَيَّامَ شَبَابِكَ حَتَّى تَنْتَفِعَ فِي شَيْبِكَ!

التمرين الثامن

للتعريب: (به عربی برگردانند)

- ۱) در جامعه فقط تلاشگران پیروز می‌شوند.
- ۲) معلمی دارم که تجربه‌های ارزشمندی در زندگی‌اش جمع کرده است.